

Toetuse andmise tingimused avaliku teenistuse tippjuhtide innovatsioonivõimekuse tõstmiseks läbi juhtimiskvaliteedi arendamise

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 (edaspidi *ÜSS2021_2027*) alusel.

1. Reguleerimisala

- 1.1 Käskkirjaga reguleeritakse ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava aastateks 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi „Nutikam Eesti“ erieesmärgi (a)(iv) „Aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtluse oskuste arendamine“ (edaspidi *erieesmärk*) meetme 21.1.4.3 „Avaliku sektori innovatsioonivõimekuse tõstmine“ sekkumise „Avaliku teenistuse tippjuhtide innovatsioonivõimekuse tõstmine läbi juhtimiskvaliteedi arendamise“ (edaspidi *sekkumine*) toetuse andmise tingimusi ja korda.
- 1.2 Meetme sekkumine on seotud riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi „*Eesti 2035*“) arenguvajadustega, arvestades „Eesti 2035“ aluspõhimõtetega ning panustades riigivalitsemise ja majanduse strateegilistesse sihtidesse. Sekkumine panustab kõige enam järgmistesse „Eesti 2035“ näitajatesse: „Tööjõu tootlikkus osakaaluna EL keskmisest“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“ ja „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“.
- 1.3 Meetme sekkumine panustab „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukavas 2021–2035“ (edaspidi *TAIE*) toodud nutika spetsialiseerumise valdkondadesse.
- 1.4 Toetusega panustatakse riigi eelarvestrateegia 2023–2026 tulemusvaldkonna „Tõhus riik“ Vabariigi Valitsuse ja peaministri toetamise programmi.

2. Terminid

- 2.1 **Innovatsioon** on uus või täiustatud toode või protsess (või nende kombinatsioon), mis erineb märkimisväärselt tegija varasematest toodetest või protsessidest ja mis on potentsiaalsetele kasutajatele kättesaadavaks tehtud või tegija poolt kasutusele võetud (protsess).
- 2.2 **Teadus- ja arendustegevus** on uudne, loominguline, ettemääramatu tulemusega, süstemaatiline ning ülekantav ja/või korratav uurimistöö, mille eesmärk on saada uusi teadmisi ning leida neile uusi rakendusalasid.

Keskvalitsuse allsektorisse (edaspidi *keskvalitsus*) kuuluvad üksused on:

- 1) valitsusasutus, valitsusasutuse hallatav riigiasutus, maakohus, halduskohus ja ringkonnakohus
- 2) Riigikogu Kantslei, Vabariigi Presidendi Kantslei, Riigikontroll, Õiguskantsleri Kantslei ja Riigikohus ning nende haldusala asutused;
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013 kohaselt keskvalitsuse üksusena määratletud avalik-õiguslik juriidiline isik, riigi asutatud sihtasutus ja riigi osalusega äriühing

- 2.3 **Juhtimiskvaliteedi** all mõistetakse oskusi ja tahet, mida avaliku teenistuse juhid näitavad ja teenistujad kogevad organisatsiooni sihtide seadmisel ja tulemuste saavutamisel. Juhtimiskvaliteet avaldub peamistes juhtimistegevustes nagu planeerimine, organiseerimine, eestvedamine ja seiramine.
- 2.4 **Avaliku teenistuse tippjuht** on riigisekretär, ministeeriumi kantsler, asekancler, Riigikantselei direktor, ameti ja inspeksiooni peadirektor jt määruses² nimetatud valitsusasutuse juhid.
- 2.5 **Tippjuhtide järelkasvu** all peetakse silmas järelkasvuprogrammidesse kandideerinud ja esitatud nõuetele vastavaid ministeeriumide, ametite ja inspeksioonide või muude valitsusasutuste, valitsusasutuste hallatavate asutuste, põhiseaduslike institutsioonide ja neid teenindavate asutuste, avalik-õiguslike juriidiliste isikute, riigiosalusega sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute juhte.

3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemused

- 3.1 Toetuse andmise eesmärk on toetada rakenduskava erieesmärgi saavutamist ja panustada „Eesti 2035-s“ toodud arenguvajadustesse ning TAIE nutika spetsialiseerumise valdkondadesse avaliku teenistuse tippjuhtide innovatsioonivõimekuse juhtimiskvaliteedi arendamise kaudu.
- 3.2 Toetuse tulemusena:
- 3.2.1. suureneb avaliku teenistuse tippjuhtide pädevus ja roll innovatsiooni eestvedajana ja uuenduste elluviijana ning sektoriteülese koostöö edendajana;
- 3.2.2. kasvab avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsus nutika spetsialiseerumise, rohepöörde ja digitaalsete teenuste valdkonnas.

---

² Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2013. a määrus nr 100 „Ministeeriumi kantslerile ja asekanclerile, Riigikantselei direktorile, ameti ja inspeksiooni peadirektorile ning määruses nimetatud teiste valitsusasutuste juhtidele esitatavad nõuded, nende värbamise ja valiku ning arendamise ja hindamise kord“

4. Toetatavad tegevused ja näitajad

4.1 Sekkumise raames toetatakse järgmisi tegevusi:

- 4.1.1. tippjuhtide arendustegevused, mis on suunatud nutika spetsialiseerumise valdkondadele ja keskenduvad avaliku teenistuse tippjuhtide innovatsiooni edendava juhtimiskultuuri arendamisele individuaalsete ja grupiviisiliste tegevuste, sektoriteüleste koostöövormide ja temaatiliste arendusprojektide kaudu;
- 4.1.2. tippjuhtide järelkasvu arendustegevused, mis on suunatud nutika spetsialiseerumise valdkondadele ja keskenduvad tippjuhtide järelkasvu arendamisele individuaalsete ja grupiviisiliste tegevuste kaudu.

- 4.2 Sekkumise raames viiakse ellu tegevusi, mis on kooskõlas EL toimimise lepingu artiklis 11 sätestatud kestliku arengu edendamise eesmärgiga, võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmäärke ja Pariisi kokkuleppe³ alusel eesmärki minna 2050. aastaks Euroopa Liidus üle kliimanetraalsele majandusele.
- 4.3 Sekkumise raames viiakse ellu tegevusi, mis on kooskõlas keskkonnanäesmärkide saavutamise „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses.
- 4.4 Sekkumise raames elluviidavad tegevused on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 2021/1060 artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid, millega võetakse arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat. Iga tegevuse puhul tuleb puutumuse korral panustada soolise võrdõiguslikkuse ja/või võrdsete võimaluste, sh ligipääsetavuse edendamisse.
- 4.5 Sekkumise elluviimisega ei kaasne riigiabi ega vähese tähtsusega abi andmist.
- 4.6 Punktis 4.1 nimetatud tegevuste seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad:

Tabel 1. Näitaja nimetus ja mõõtühik

Näitaja nimetus ja mõõtühik		Sihttase 2024	Sihttase 2029	Selgitav teave
Tulemus- näitaja	Nutikat spetsialiseerumist, tööstuslikku üleminekut ja ettevõtlust toetavate oskuste omandamisele suunatud tegevuses osalenud töötajad	-	300	1) Keskvalitsuse asutuste tippjuhid ja teised seotud isikud, kes osalevad koolitusel, eesmärgiga suurendada nende asjatundlikkust nutika spetsialiseerumise valdkonnas. 2) Osalejaid loetakse unikaalsetena. Osalemist arvestatakse, kui koolitav on osalenud vähemalt 75% koolituse mahust. Koolituseks loetakse eraldiseisvat arendustegevust, mille minimaalne maht on 1 koolituspäev.
Väljund- näitaja	Nutikat spetsialiseerumist, tööstuslikku üleminekut ja ettevõtlust toetavatesse oskustesse investeerivad organisatsioonid	25	50	Keskvalitsuse asutuste arv ¹ , mille tippjuhid osalevad koolitusel, eesmärgiga suurendada nende asjatundlikkust nutika spetsialiseerumise valdkonnas. Asutusi loetakse unikaalsetena. Koolituseks loetakse eraldiseisvat arendustegevust, mille minimaalne maht on 1 koolituspäev. Individuaalsed arendustegevused (nt <i>coaching</i> jmt) loetakse üheks koolituseks. Esindajate osalemise kohta kogub andmeid elluviija.

Väljund- ja tulemusnäitajate detailne sisu ning raporteerimise reeglid on kirjeldatud Rahandusministeeriumi koostatud „Perioodi 2021–2027 näitajate metoodikas“.

5. Rakendusasutus ja rakendusüksus

5.1 Rakendusasutus on Riigikantselei (edaspidi *rakendusasutus*).

5.2 Rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

6. Elluviija ja elluviija kohustused

¹ Keskvalitsuse allsektorisse (edaspidi *keskvalitsus*) kuuluvad üksused on:

1) valitsusasutus, valitsusasutuse hallatav riigiasutus, maakohus, halduskohus ja ringkonnakohus
2) Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontroll, Õiguskantsleri Kantselei ja Riigikohus ning nende haldusala asutused;
3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013 kohaselt keskvalitsuse üksusena määratletud avalik-õiguslik juriidiline isik, riigi asutatud sihtasutus ja riigi osalusega äriühing

³ 2015. aasta ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon konverentsil COP21 Pariisis kiideti heaks globaalne kliimalepe, mis esmakordselt ühendas pea kõik maailma riigid ühise kliimamuutustega tegelemise eesmärgi alla.

- 6.1 Sekkumise elluviija on Riigikantselei tippjuhtide kompetentsikeskus, kes hangib ja/või korraldab punktis 4.1 nimetatud tegevusi.
- 6.2 Sekkumise elluviija vastutab, et tegevused aitavad lahendada „Eesti 2035“ arenguvajadusi ja toetavad TAIE nutika spetsialiseerumise valdkondi ning vastavad toetuse andmise eesmärgile.
- 6.3 Sekkumise elluviijale kohalduvad ÜSS2021_2027 § 2 punktis 4 ja Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 10 lõikes 1 ja § 11 lõigetes 1–2 toetuse saajale sätestatud kohustused. Ühtlasi on tegevuse elluviija kohustatud:
  - 6.3.1. rakendama tegevusi eesmärgipäraselt ja kasutama toetust säästlikult;
  - 6.3.2. teavitama tegevustes osalemise võimalustest;
  - 6.3.3. vastutama tegevuste väljatöötamise, hankimise ja elluviimise eest;
  - 6.3.4. lähtuma toetavate tegevuste valikul ühendmääruse §-st 7;
  - 6.3.5. riigihanke korraldamisel järgima riigihangete seaduses sätestatud;
  - 6.3.6. säilitama toetatavate tegevuste elluviimisega seotud dokumente, sh abikõlblikkust tõendavaid dokumente ja muid tõendeid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 82 lõikele 1 viis aastat toetuse saajale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates;
  - 6.3.7. andma Rahandusministeeriumile ja rakendusüksusele teavet toetuse andmise tingimuste kohase toetuse kasutamise ja projekti tulemuste kohta tulenevalt ÜSS2021_2027 § 19 lõikes 5 sätestatud;
  - 6.3.8. täitma teavituskohustust vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrusele nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“.

7. Sihtrühm

- 7.1 Sekkumise sihtühm on avaliku teenistuse tippjuhid ja tippjuhtide järelkasv.
- 7.2 Erinevate arendustegevuste korral võib lähtuvalt konkreetse tegevuse eesmärgist kaasata tegevustes osalejatena Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu liikmeid; teiste keskvalitsuse asutuste, kohaliku omavalitsuse asutuste ja sotsiaalkindlustusfondide juhte ning muid avaliku sektori juhte, samuti teadus- ja arendusasutuste esindajaid, era- ja vabasektori juhte. Kaasamine peab olema põhjendatud ning seotud vastava tegevuse eesmärgiga. Iga üksiktegevuse elluviimisel piiritletakse vastava tegevuse sihtühm käesolevas alapunktis esitatud loetelust lähtuvalt.

8. Tegevuste abikõlblikkuse periood ja eelarve

- 8.1 Tegevuse abikõlblikkuse periood ja elluviimine algab ajast, kui toetuse andmise tingimuste käskkiri on jõustunud.
- 8.2 Abikõlblikkuse periood kestab kuni 31. detsembrini 2029. a.
- 8.3 Sekkumise eelarve jaotus on järgmine:

Toetatavad tegevused	Abikõlblik kogumaksumus	EL toetuse summa (70%)	Riiklik kaasfinantseering (30%)
----------------------	-------------------------	------------------------	---------------------------------

Tippjuhtide arendustegevused	2 353 478	1 647 434	706 043
Tippjuhtide järelkasvu arendustegevused	400 000	280 000	120 000
Personalikulud	873 000	611 100	261 900
Kaudsed kulud	130 950	91 665	39 285
Kulud kokku	3 757 428	2 630 200	1 127 228

9. Kulude abikõlblikkus

- 9.1 Abikõlblikeks kuludeks loetakse tegevuste elluviimise kulud, mis vastavad ühendmääruse §-des 15 ja 16 kulu abikõlblikkuse ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- 9.2 Elluviija kaudsed kulud on 15% otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse §-le 21.
- 9.3 Abikõlblikud on järgmised toetuse andmise eesmärgi ja tulemuste saavutamiseks vajalikud kulud:
- arendustegevuste (sh arenguprogrammid, õppevisiidid, töötoad, seminarid, konverentsid, mentorlus, konsultatsioon, *coaching* jms) väljatöötamise, hankimise, korraldamise ja elluviimisega seotud kulud;
  - arendusprojektide, sh erinevate lahenduste väljatöötamise, hankimise, korraldamise ja elluviimisega seotud kulud;
  - uuringute, analüüside, andmete kogumise ja töötlemise, ekspertiiside jmt tegevustega seotud kulud;
  - materjali kogude, õppematerjalide, meetodikate, hindamisinstrumentide, e-lahenduste jt tööriistade väljatöötamise, soetamise, hankimise ja rakendamisega seotud kulud;
  - elluviija personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 16;
  - teavitamise kulu, sh meened jms;
  - koolituskulu, sh koolituste korraldamiseks ja neil osalemiseks vajalik kulu;
  - lähetuskulud, sh transpordi- ja majutuskulu, päevarahad, reisikindlustus ning üritusel osalemise tasu;
  - materjalide toimetamise, kujundamise, tõlkimise, trükkimise, avaldamise ja paljundamise kulu;
  - tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses erisoodustuselt tasutav maks abikõlblike kulude puhul.
- 9.4 Abikõlbmatud on ühendmääruse §-s 17 sätestatud kulud ja kulud, mis ei ole mõistlikud või põhjendatud sekkumise eesmärkide saavutamiseks.

10. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 10.1 Toetust makstakse vastavalt ühendmääruse §-des 24 ja 26 sätestatud tingimustele.
- 10.2 Toetust makstakse tegelike kulude alusel vastavalt ühendmääruse § 27 lõike 1 punktile 1.
- 10.3 Kaudseid kulusid kaetakse vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 3. Kaudsed kulud makstakse lihtsustatud kulude alusel.
- 10.4 Tegevuse elluviija esitab rakendusüksusele e-toetuste keskkonnas maksetaotluse. Maksetaotlusele lisab tegevuse elluviija kuludokumentide ja vajaduse korral tasumist

tõendavate dokumentide koopiad ning riigihanke menetlusega seotud dokumendid, sh lepingud ja nende muudatused ning rakendusüksuse nõudmisel muud asjakohased dokumendid abikõlblikkuse kontrollimiseks. Rakendusüksus menetleb makse aluseks olevaid dokumente vastavalt ühendmääruse § 25 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegadele.

11. Aruandlus ja seire

- 11.1 Elluviija esitab e-toetuste keskkonnas rakendusüksusele ja rakendusasutusele sekkumise aastaaruande üldjuhul iga aasta 15. jaanuariks ja poolaastaaruande 15. juuliks. Juhul, kui tegevuste alguse ja esimese aasta- või poolaastaaruande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse aruanne järgmiseks tähtpäevaks.
- 11.2 Aastaaruanne sisaldab ülevaadet eelneva aasta (31.12 seisuga) tehtud tegevustest ja eelarve kasutamisest, eesmärkide ja näitajate saavutamisest, elluviija hinnangut tegevuse tulemuslikkusele, järgneva aasta tegevusi koos eeldatava eelarvega ning muud toetuse elluviimisega seotud seireinfot.
- 11.3 Poolaastaaruanne (30.06 seisuga) sisaldab ülevaadet eelarve kasutamisest ja näitajate saavutamisest.
- 11.4 Tegevuse elluviija esitab e-toetuste keskkonnas rakendusasutusele ja rakendusüksusele sekkumise elluviimise lõpparuande hiljemalt 45 päeva jooksul alates tegevuste lõppemisest, kuid mitte hiljem kui 17.01.2030. Juhul, kui aasta- ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vaid lõpparuanne. Lõpparuandes antakse ülevaade „Eesti 2035“ sihtidesse panustamisest ja horisontaalsete põhimõtetega arvestamisest.
- 11.5 Rakendusasutus ja rakendusüksus kontrollivad aasta-, poolaasta- või lõpparuannet 10 tööpäeva jooksul selle laekumisest.
- 11.6 Puuduste esinemisel aruandes annab rakendusüksus tegevuse elluviijale vähemalt 5 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks.
- 11.7 Rakendusasutusel ja rakendusüksusel on õigus igal ajal küsida tegevuse elluviijalt lisainfot sekkumise käigu ja tulemuste kohta.
- 11.8 Elluviija kohustub andma igakülgse sisulise panuse seiresse, auditisse või hindamisse.

12. Toetuse andmise tingimuste muutmine

- 12.1 Rakendusasutus võib muuta toetuse andmise tingimusi tuginedes seireinfole, rakendusüksuse või elluviija ettepanekutele või kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik sekkumise edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata.
- 12.2 Juhul, kui elluviija planeerib muudatusi sekkumise koondeelarve ridade alajaotuses ja tegevuste eelarveid on vajalik muuta kuni 10% ulatuses eelnevalt kinnitatud eelarve ridade vahel, sealhulgas mitte ületades sekkumise koondeelarvet, ei ole tingimata vaja toetuse andmise tingimustes eelarve muudatust teha, kui elluviija on e-kirja teel kooskõlastanud eelarve muutmise nii rakendusasutuse kui ka rakendusüksusega enne tegelike kulude tegemist.
- 12.3 Rakendusüksus võib elluviijale või rakendusasutusele teha ettepanekuid tegevuste eelarve muutmiseks, kui seirearuandes esitatud andmetest või muudest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik tegevuste eduka elluviimise tagamiseks.
- 12.4 Rakendusasutus kooskõlastab toetuse andmise tingimuste muutmise korraldusasutusega,

rakendusüksusega ja elluviijaga.

13. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 13.1 Finantskorrektsiooni teeb rakendusüksus vastavalt ühendmääruse §-dele 34–36.
- 13.2 Toetus makstakse tagasi vastavalt ühendmääruse §-dele 37 ja 38.
- 13.3 Kui finantskorrektsiooni tulemusel jäävad abikõlbmatud kulud elluviija tasuda, peab elluviija arvestama, et finantskorrektsiooni võrra väheneb käesoleva käskkirjaga kinnitatud eelarve vastavalt ühendmääruse § 37 lõikes 4 sätestatule.

14. Vaiete esitamine

- 14.1 Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 3.
- 14.2 Rakendusasutuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusasutusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 2.
- 14.3 Vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.